

Udtalelse om revision af strukturfondsforordningerne [rammeforordningen, samordningsforordningen, forordningerne om Den europæiske fond for Regionaludvikling (EFRU), Den europæiske Socialfond (ESF), Den europæiske udviklings- og garantifond for Landbruget (EUGFL)-Udviklingssektionen og den finansielt instrument til udvikling af fiskeriet (FIUF)]⁽¹⁾

(93/C 201/18)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 27. april 1993 under henvisning til EØF-traktatens artikel 198 at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse om revision af strukturfondsforordningerne (rammeforordningen, samordningsforordningen, forordningerne om EFRU, ESF, EUGFL-Udviklingssektionen og FIUF).

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for regionaludvikling og fysisk planlægning, som udpegede Vasco Cal til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 18. maj 1993.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på den 306. plenarforsamling af 26.-27. maj 1993, mødet den 26. maj 1993, med et flertal af stemmer for og 2 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Revisionen af strukturfondsforordningerne er ikke så vidtrækkende som den i 1988 vedtagne strukturfondsreform.

1.1.1. Hovedretningslinjerne for revisionen blev fastlagt på topmøderne i Lissabon og Edinburgh. I Lissabon blev de overordnede principper for reformen af 1988 godkendt. Disse principper blev bekræftet i Edinburgh, hvor der også blev truffet afgørelse om EF's finansiering frem til udgangen af 1999.

1.1.2. De af Kommissionen bebudede målsætninger for revisionen — større gennemskuelighed, forenklede procedurer og strammere finansiell kontrol — kan fuldt ud støttes.

1.1.3. Ved revisionen af forordningerne, især socialfondsforordningen, bør der tages højde for de i Unionstraktaten indeholdte nye målsætninger.

1.1.4. Sidst, men ikke mindst, bør der ved revisionen tages hensyn til erfaringerne med gennemførelsen af reformen af 1988, og man bør benytte lejligheden til at indføre de ændringer, som har vist sig nødvendige i praksis.

1.2. På baggrund af fremgangsmåderne og fristerne for høringer og vedtagelse af forordningerne finder ØSU det nødvendigt, at strukturfondsforordningerne træder i kraft i begyndelsen af 1994. ØSU besluttede derfor kun at udarbejde én udtalelse om alle seks forordningsforslag, således at udtalelsen kan foreligge i tide.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU tilslutter sig det anvendte retsgrundlag for Kommissionens forslag, dvs. den nuværende traktat og bestemmelserne i de gældende forordninger. Selv om Unionstraktatens hørings- og beslutningsprocedurer havde været at foretrække, ville den kendsgerning, at den endnu ikke er trådt i kraft, have medført en uacceptabel forsinkelse af revisionen af forordningerne og brud på kontinuiteten i strukturstøtten.

2.2. ØSU er enig i de overordnede principper for reformen af 1988 (koncentration, programfinansiering, partnerskab og additionalitet). Dog kan man ikke se bort fra, at princippernes gennemførelse ikke altid har været tilfredsstillende i praksis. Dette gælder især partnerskabet, som fremhævet af ØSU i flere udtalelser og omtalt af Kommissionen i indledningen til rammeforordningen.

2.3. ØSU tilslutter sig Kommissionens forslag til nye definitioner af fondenes målsætninger og de aktioner, der skal finansieres. Dette indebærer blandt andet, at de udvides til også at omfatte investering i undervisning og uddannelse (EFRU — i regioner under mål nr. 1 — hvilket tidligere kun var muligt i særlige tilfælde), socialt marginaliserede personers integrering på arbejdsmarkedet (ESF under mål nr. 3), fremme af ligestillingen på arbejdsmarkedet (ESF), fremme af arbejdstagernes tilpasning til industrielle ændringer og ændringer i produktionssystemerne (ESF i forbindelse med det nye mål nr. 4), fremme af og investeringer i lokale landbrugs- og skovbrugsprodukter, fornyelse og udvikling af landsbyerne og beskyttelse af landområderne bygnings- og landskabsværdier (EUGFL, Udviklingssektionen, i forbindelse med regionerne under mål nr. 5 a). Derudover oprettes der et nyt finansielt instrument til udvikling af fiskeriet.

⁽¹⁾ EFT nr. 131 af 11. 5. 1993, s. 6, 10, 15, 18; EFT nr. 118 af 28. 4. 1993, s. 21, 55.

2.3.1. I lyset af disse nye elementer for så vidt angår målsætningerne (og ligeledes stigningen i den berørte befolkningsandel samt forlængelsen af programmerperioderne) fremgår det endnu tydeligere, at de finansielle overslag vedtaget på Edinburgh-topmødet, trods den betydelige indsats, der blev gjort på mødet, er utilstrækkelige. Ved slutningen af perioden 1993-1999 vil EF-budgettets bidrag til strukturforanstaltninger ikke overstige 33 % af EF's samlede budget, hvilket svarer til ca. 0,47 % af EF's bruttonationalindkomst⁽¹⁾. Dette nødvendiggør en mere effektiv anvendelse af strukturfondene og bedre overholdelse af princippet om en koncentreret indsats (jf. pkt. 2.5). ØSU har altid fremhævet, at det er en væsentlig forudsætning for en yderligere styrkelse af den sociale og økonomiske samhørighed, at der føres en økonomisk politik på EF- og medlemsstatniveau, samt at de forskellige EF-politikker og EF-interventioner koordineres (herunder også konkurrencepolitikken og statsstøtten, den fælles landbrugspolitik, forsknings- og udviklingspolitikken). Regionalpolitikken er et af de regionaludviklingsaspekter, som andre politikker og andre budgetter bidrager til. Dette ændrer dog intet ved den kendsgerning, at EF's vigtigste instrument til at styrke samhørigheden er strukturfondene, og at disses effektivitet ikke blot afhænger af, hvor relevante målene er, men også af, hvor store bevillinger der stilles til rådighed.

2.4. På baggrund af ønsket om at sikre en vis budgetstabilitet og forenkle fremgangsmåderne er det rimeligt at operere med en programmerperiode på seks år for regionerne under mål nr. 1, 3 og 5 b. Selv om det er forudsat, at planerne kan revideres hvert år, bør der også forudses større fleksibilitet i de finansielle tilpasninger de nærmeste år, således at der kan tages højde for udviklingen i medlemsstaternes situation, især den ventede stigning i ledigheden samt mulighederne for at absorbere arbejdsløsheden.

2.4.1. Angående mål nr. 2 og 4 mener ØSU, at den usikkerhed, der ligger i forslaget om en periode på tre år, bør undgås, specielt fordi de mål nr. 2-regioner, som er udvalgt i den første treårige periode, ikke kan tilrettelægge deres indsats ordentligt, fordi de ikke ved, om de også udvælges i den næste periode. Der bør udvikles en gennemskuelig fremgangsmåde med behørig overgangsbestemmelser, der fastlægger regler for udskillelse af en region fra mål nr. 2-området. Kriterierne for udvælgelse af regioner bør være så objektive som muligt, og de mest effektive regioner må ikke »straffes« senere hen.

2.5. Det er forsat fuldt ud berettiget at koncentrere strukturfondenes indsats, både for at øge aktionernes

virkning og indsatsens effektivitet, og fordi der stadigvæk er store udviklingsforskelle mellem de forskellige regioner i EF. Derfor bør man ikke acceptere forsøgene på uden videre at udvide interventionsområderne til at omfatte flere støtteberettigede regioner. Det tages til efterretning, at Kommissionen i lyset af Edinburgh-forhandlingerne har påtaget sig for gennemsigtighedens skyld at fremsende sine forslag til fordeling af fondsmidlerne på de enkelte medlemsstater til Rådet og Parlamentet. ØSU hilser det velkommen, at det har fået en mundtlig forsikring om også at få tilsendt disse detaljerede oplysninger.

2.5.1. De tilbagestående regioner, dvs. regioner under mål nr. 1, skal ifølge beslutningen på topmødet i Edinburgh modtage to tredjedele (ca. 67 %) af strukturfondsmidlerne. Det er mere korrekt som her at angive koncentrationen ved at henvise til de samlede fondsmidler end kun til EFRU's andel, hvilket var tilfældet i strukturfondsreformen af 1988. I forordning nr. 2052/88 artikel 12, stk. 5, som foreslås slettet i den reviderede forordning, hedder det: »EFRU vil kunne anvende op til 80 % af sine bevillinger til mål nr. 1«.

2.5.1.1. Koncentrationen på regioner under mål nr. 1 kan ligeledes begrundes med, at det er de regioner, der har de ringeste muligheder for selv at finansiere deres udvikling, idet deres BNP pr. capita udgør under 75 % af EF-gennemsnittet. Ligesom i 1988 bør dette være grundkriteriet for tildeling af EF-støtte uden at det dog får konsekvenser for forslaget i punkt 2.4 ovenfor. Ordlyden af rammeordningens artikel 12, stk. 6 (»Denne fordeling baseres på de socioøkonomiske kriterier, der er bestemmende for, om regionerne og zonerne kan komme i betragtning til EFRU-interventionerne«) var mere tydelig og korrekt end den formulering af stk. 6, der nu foreslås.

Den andel af den samlede EF-befolkning, der omfattes af mål nr. 1, stiger fra 21,7 % til 26 %.

2.5.1.2. ØSU finder det nyttigt i Kommissionens forslag at eksplicite, at beløbene til EF-initiativerne skal bevilges under hensyntagen til princippet om koncentration og primært gå til regionerne under mål nr. 1. Dog bør de ikke begrænses geografisk til regionerne under mål nr. 1, 2 og 5 b.

2.5.2. De industriområder i tilbagegang, der berøres af mål nr. 2, er i administrativ henseende defineret mere snævert end regionerne under mål nr. 1, hvilket har ført til problemer med at afgrænse og definere forholdet til naboregioner, som ikke opfylder alle kriterierne (gennemsnitlig arbejdsløshedsprocent, industribeskæftigelsesprocentvis andel af den samlede beskæftigelse, nedgang i industribeskæftigelsen). Kommissionen

⁽¹⁾ Udtalelse om Delors-pakke II, EFT nr. C 169 af 6. 7. 1992, s. 34.

foreslår nu, at naboregioner også kan komme i betragtning, når dette er behørigt begrundet og er baseret på EF-fastlagte kriterier.

2.5.2.1. De meget alvorlige problemer, som mange industriområder i tilbagegang og byområder er konfronteret med, blandt andet de store genopretningsproblemer, har medført, at den bebudede grænse på 15 % af EF-befolkningen for mål nr. 2 er overskredet.

2.5.2.2. Da midlerne til dette mål er mere begrænsede og den geografiske spredning af regionerne under mål nr. 2 ret stor, har ØSU i flere udtalelser slået til lyd for, at fremgangsmåderne bør være mere forenklede end for de andre mål. Kommissionens forslag om, at planerne og de dertil hørende interventionsformer skal forelægges samtidigt, er et positivt skridt i den retning.

2.5.2.3. Kommissionen foreslår at styrke samordningen af interventionerne mellem henholdsvis regionerne under mål nr. 2 og 5 b. Det bør dog præciseres, hvilke former for samordning af interventioner der er tale om under mål nr. 2 og det nye mål nr. 4 (lette arbejdstageres tilpasning til industrielle ændringer og ændringer i produktionssystemerne).

2.5.3. Den nye definition af mål nr. 3, som nu kommer til at omfatte bekæmpelse af langtidsløshed og fremme af unges og socialt marginaliserede personers integrering på arbejdsmarkedet, bør også omfatte fremme af ligestillingen på arbejdsmarkedet, som nu med rette falder ind under ESF's opgaveområde (artikel 3, stk. 2, i forslaget til rammeforordning). Beløbene til mål nr. 3 bør derfor øges betydeligt med udgangspunkt i det nuværende grundlag, som omfatter mål nr. 3 og 4.

2.5.3.1. Det er meget vigtigt at bekæmpe den sociale marginalisering. I de senere år er de befolkningsgrupper, der er mest udsatte for social marginalisering, blevet endnu dårligere stillet; det gælder blandt andet fysisk eller psykisk handicappede, indvandrere, flygtninge, omrejsende befolkningsgrupper, hjemløse, indsatte i fængsler og tidligere indsatte, personer, der lever isoleret, enlige forsørgere og unge i højrisikogrupper, herunder stofmisbrugere og unge, som lever i udkanten af samfundet⁽¹⁾. ØSU mener, at Kommissionen i denne brede definition også bør medtage etniske minoriteter, som er en af de samfundsgrupper, der er hårdest ramt af problemer i forbindelse med social marginalisering.

ØSU mener, at EF's interventioner bør bygge på erfaringerne fra de pilotprojekter, som er gennemført de seneste år, og at der hertil bør ydes større støtte såvel fra EFS som fra medlemsstaternes statskasser, rent bortset fra, at ESF fortsat skal finansiere nye pilotprojekter.

2.5.3.2. ØSU anser det for rimeligt, at det i forslaget pointeres, at gruppen af arbejdsløse, der kan modtage støtte, også omfatter dem, der er i fare for at blive langtidsløse, for den nuværende ESF-forordning er blevet fortolket alt for restriktivt. Arbejdstagere med usikre ansættelsesforhold og deltidsansatte såvel som selvstændige erhvervsdrivende og ulønnet arbejdskraft i familieforetagender bør heller ikke udtrykkeligt udelukkes fra de aktioner, der finansieres af ESF. Det bør ikke længere være en betingelse, at støttemodtagerne er registreret som arbejdsløse eller modtager arbejdsløshedsunderstøttelse.

2.5.4. Det nye mål nr. 4 skal gøre det lettere for arbejdstagerne at tilpasse sig de industrielle ændringer og ændringer i produktionssystemerne, og det imødekommer et reelt behov i en situation med stadig større risiko for afskedigelse og stigende arbejdsløshed. ØSU hilser det derfor velkommen. Trods de begrænsede midler kan de pågældende aktioner blive forbilledlige og få stor betydning i fremtiden.

2.5.4.1. Selvom de industrielle ændringer og ændringerne i produktionssystemerne har følger for så godt som alle arbejdstagere og erhvervssektorer, bør indsatsen under mål nr. 4 først og fremmest rettes mod arbejdstagerne i de virksomheder, sektorer og regioner, der er mest berørt af igangværende ændringer eller vil blive det af kommende, da der er stor fare for, at disse arbejdstagere mister deres arbejde.

2.5.4.2. Arbejdstageres faglige efteruddannelse og omskoling bør være et centralt element i interventionerne under mål nr. 4. I denne forbindelse skal der lægges større vægt på efter- og videreuddannelse, og de erfaringer, der er indvundet gennem pilotprojekter og fornyede projekter i de seneste år skal udnyttes fuldt ud ved udformningen af uddannelsesaktionerne; dette indebærer også, at erhvervsvejledning og forberedende uddannelse af arbejdstagerne må betragtes som en fast bestanddel af den faglige efteruddannelse eller omskoling. Rameaftalerne mellem arbejdsmarkedets parter — navnlig på sektorplan — spiller en afgørende rolle for en effektiv gennemførelse af disse interventioner.

2.5.4.3. Med hensyn til de aktioner, der er rettet mod arbejdstagere i små og mellemstore virksomheder, som almindeligvis har sværest ved at få adgang til uddannelse og efteruddannelse, bør der inden for rammerne af partnerskabet med arbejdsmarkedets parter oprettes nogle strukturer, der kan formidle kontakt mellem uddannelsescentrene og de små og mellemstore virksomheder, og uddannelsesstilbuddet bør tilpasses bedre til deres særlige behov.

⁽¹⁾ Jf. begrundelsen for revisionen af forordningen om Den Europæiske Socialfond.

2.5.4.4. Generelt skal indsatsen vedrørende mål nr. 3 og 4 være i overensstemmelse med Rådets forskellige beslutninger, henstillinger og direktiver om arbejdsløshedsproblemer og uddannelsesaktioner samt med EF's øvrige erhvervsuddannelsesprogrammer. I de seneste år har gennemførelsen ikke været helt konsekvent; nok har Rådet vedtaget nogle retningslinjer, men de er ikke altid blevet fulgt i medlemsstaternes operationelle programmer.

2.5.5. Mål nr. 5 er blevet omdefinert og omfatter nu hele EF-politikken for udvikling af landdistrikter, det vil sige forbedring af EF's landbrugsstrukturer samt aktioner i visse landdistrikter til fremme af den økonomiske udvikling.

ØSU støtter denne nye og bredere definition af mål nr. 5, så meget desto mere som de omtalte ledsageforanstaltninger under den fælles landbrugspolitik (miljøforanstaltninger, skovrejsning og førtidspensionering) for fremtiden skal finansieres af EUGFL, Garantisektionen.

2.5.5.1. ØSU mener, at det er hensigtsmæssigt at skelne mellem interventioner til fremme af udviklingen af landdistrikter i tilbagestående regioner og interventioner i andre landdistrikter.

2.5.5.2. Da strengere finansiel disciplin er påkrævet, og da mål nr. 2-regioner allerede udarbejder planer vedrørende mål nr. 5 a, foreslår Kommissionen, at denne fremgangsmåde benyttes i alle tilfælde. Det må imidlertid undgås, at fremgangsmåderne bliver alt for stive og hæmmer adgangen til EF-støtte til modernisering af landbrugsbedrifter.

2.5.6. Foranstaltningerne med henblik på tilpasning af fiskeristrukturerne, som i Kommissionens oprindelige forslag indgik i mål nr. 6, er nu omfattet af mål nr. 5 a).

2.5.6.1. I forlængelse af den nye EF-ordning for fiskeri- og akvakultur og til gennemførelse af de forskellige forordninger for denne sektor er der foreslået oprettet et finansielt instrument til udvikling af fiskeriet (FIUF) med sigte på konkretisering af de allerede godkendte fælles fiskeripolitiske retningslinjer.

2.5.6.2. Kommissionen burde have benyttet denne lejlighed til at definere målsætningen for dette nye instrument bredere, således at det — som ØSU tidligere har peget på⁽¹⁾ — også kunne omfatte de sociale foranstaltninger, som arbejdstagerne i denne sektor har så

hårdt brug for. Forslagene om ESF rummer nemlig ikke klare regler for støtten til arbejdstagerne i denne sektor.

2.6. Med hensyn til partnerskabet bifalder ØSU Kommissionens forslag, som udtrykkeligt inddrager arbejdsmarkedets parter i samrådet mellem Kommissionen, den pågældende medlemsstat og de kompetente myndigheder og organer (artikel 4, stk. 1 i rammeforordningen). Hermed opfyldes de gentagne anmodninger fra ØSU — det erkender Kommissionen i begrundelsen til forslaget — og ønskerne fra Den Europæiske Faglige Samarbejdsorganisation samt Sammenslutningen af industri- og arbejdsgiverorganisationer i De europæiske Fællesskaber (UNICE).

Inddragelsen af arbejdsmarkedets parter og de organer, som medlemsstaterne udpeger, vil også gøre EF's interventioner mere gennemskuelige og effektive, idet man ved at inddrage flere parter i arbejdet kan opnå en bedre tilpasning af aktionerne til de lokale og regionale behov og udvirke, at initiativerne kommer »nedefra« i stedet for det nuværende bureaukrati, hvor initiativerne kommer »oppefra«.

»Partnerskab« omfatter ifølge definitionen i den nugældende forordning »forberedelse, finansiering, opfølgning og evaluering af aktionerne« [artikel 4, stk. 1 i forordning (EØF) nr. 2052/88].

2.6.1. Skønt medlemsstaterne til stadighed eftersøger »gennemskuelighed« og »effektivitet«, er sandheden den, at forordningerne fra 1988 ikke indeholder bestemmelser om en passende deltagelse af arbejdsmarkedets parter. ØSU opfordrer derfor indtrængende Rådet til denne gang at godkende Kommissionens forslag om partnerskabsprocedurerne og benytter sig af lejligheden til at foreslå, hvorledes princippet om partnerskab kan føres ud i livet.

2.6.1.1. Artiklerne vedrørende tilsynsudvalgene bør også omhandle høring af arbejdsmarkedets parter, og der bør henvises til princippet om arbejdsmarkedsparternes deltagelse i planlægning og evaluering af EF's interventioner. Dette kunne foregå regelmæssigt, f.eks. i forbindelse med møderne i de enkelte tilsynsudvalg.

2.6.1.2. Alle gennemførelsesforordningerne bør indeholde den betragtning, der er foreslået ved revisionen af Regionalfonden, og hvori der henvises til artikel 4, stk. 1 i rammeforordningen. I de øvrige gennemførelsesforordninger bør der også indsættes en artikel med et indhold svarende til det, der er foreslået i artikel 9 i forordningen for Regionalfonden.

2.6.1.3. Det vil være hensigtsmæssigt, at medlemsstaterne vedlægger resultatet af høringen af arbejdsmarkedets parter, når de forelægger deres planer for Kommissionen.

⁽¹⁾ ØSU's udtalelse om Kommissionens meddelelse til Rådet og Parlamentet om den fælles fiskeripolitik, EFT nr. C 339 af 31. 12. 1991, s. 75 og ØSU's udtalelse om rapport 1991 fra Kommissionen til Rådet og Parlamentet om den fælles fiskeripolitik, EFT nr. C 223 af 31. 8. 1992, s. 30.

2.6.2. Ovenstående punkter omhandler samrådet på medlemsstatsniveau, hvori arbejdsmarkedets parter deltager. Udover den obligatoriske høring af Det økonomiske og sociale Udvalg bør Kommissionen også fastlægge passende rammer for inddragelsen på EF-niveau af arbejdsmarkedets parter (også på sektorplan) sideløbende med deres repræsentation i Udvalget for Den Europæiske Socialfond, som er nedfældet i Rom-traktaten og dermed obligatorisk. En enkelt årlig høring på grundlag af rapporter om gennemførelsen er ikke tilstrækkelig.

2.7. De interventionsformer, der er fastlagt i rammeordningen, videreføres i samme form, og pilot- og demonstrationsprojekterne er udtrykkeligt nævnt; det er på sin plads i betragtning af den rolle, de har spillet hidtil.

2.7.1. Selvom de finansielle interventioner kan antage forskellige former, er de ikke blevet anvendt på en afbalanceret måde. De fleste interventioner har bestået i medfinansiering af operationelle programmer. Globaltilskud benyttes kun i ringe omfang, og det må beklages, for de udgør en vigtig fornyelse, som ØSU i sin tid støttede i kraft af deres eventuelle positive indvirkning på det lokale erhvervsliv. Da man tydeligvis viger tilbage for at anvende globaltilskud, støtter ØSU Kommissionens forslag om, at globaltilskuddene også skal kunne anvendes i fællesskabsinitiativerne.

2.7.2. Kommissionen burde også udnytte muligheden for at finansiere pilot- og demonstrationsprojekter i fuldt omfang for at gennemføre en passende træning af de repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, der deltager i partnerskabet.

2.7.3. Den hidtidige erfaring har gjort det klart, at der er behov for at styrke Kommissionens faglige bistand til regionerne, især i forbindelse med fastlæggelse af projekter, integreret programlægning, forudgående og efterfølgende evaluering samt tilsyn. Kommissionen bør derfor indrømmes større magt til at tage initiativer, også i forhold til de regioner, som hidtil kun i ringe grad har udnyttet disse muligheder.

2.8. Fællesskabsinitiativerne har ikke fungeret så godt som forventet, skønt de blev skræddersyet til nogle helt konkrete mål. ØSU mener, at begrænsningen på 10 % til EF-initiativerne er fuldt ud berettiget. Det ville være nyttigt at give Kommissionen mulighed for i forbindelse med partnerskabet med arbejdsmarkedets parter og/eller de kompetente myndigheder og organer at øse af disses viden og erfaring med henblik på at gennemføre de bedst egnede interventioner i regionerne med medlemsstatens fulde vidende og accept.

ØSU vil udarbejde en grøn bog om EF-initiativerne. ØSU's holdning skal ikke fastlægges på forhånd, men man mener, at EF-initiativer af grænseoverskridende art bør prioriteres.

2.9. ØSU har i flere udtalelser støttet additionalitetsprincippet, der er korrekt defineret i forslaget til artikel 9 i samordningsforordningen. På trods af de aktuelle budgetproblemer er det nødvendigt fortsat at sikre en tillægseffekt af de interventioner, som finansieres af strukturfondene, og derfor må de ikke erstatte medlemsstaternes offentlige investeringsudgifter.

2.10. ØSU ser positivt på Kommissionens forslag om at lade gennemførelsesrapporterne medtage en evaluering af de øvrige EF-politikkers indvirkning på den regionale udvikling. Det har ØSU for øvrigt tidligere foreslået i forskellige udtalelser.

3. Særlige bemærkninger

3.1. *Revision af Regionalfondsforordningen (EFRU)*

De ændringer, som Kommissionen foreslår, er en direkte følge af de foreslåede ændringer til henholdsvis rammeordning og samordningsforordning.

3.1.1. Det gælder navnlig udvidelsen af interventionsområdet, der fremover skal omfatte investeringer i infrastrukturer, »som bidrager til oprettelse og udvikling af transeuropæiske net på transport-, telekommunikations- og energiinfrastrukturområdet« (artikel 1b), »investeringer inden for uddannelse og sundhed« (artikel 1 d) samt »aktioner inden for forskning og teknologisk udvikling« (artikel 1e). Det bør nævnes, at EFRU ligeledes bør kunne finansiere kollektive faciliteter, som bidrager til den økonomiske og sociale udvikling.

3.1.2. Hvad angår globaltilskuddene, skal det fremover også være muligt at benytte denne form for finansiel intervention i forbindelse med fællesskabsinitiativerne, og det skal ske i samråd med den pågældende medlemsstat.

3.1.3. Det regionale partnerskab udvides til også at omfatte »arbejdsmarkedets parter, som medlemsstaten ... har udpeget«.

3.2. *Revision af Socialfondsforordningen (ESF)*

3.2.1. Det er denne forordning, der undergår flest ændringer. På den ene side skal den tilpasses de nye opgaver og mål, der er defineret i rammeordningen og samordningsforordningen. På den anden side sker der ændringer med hensyn til fondens mål, da det i praksis har vist sig, at den nuværende forordning ikke giver mulighed for at reagere effektivt på de problemer, der rejser sig på det sociale område.

3.2.2. Den udtømmende definition af mål nr. 3 og 4, der står at læse i forslaget artikel 1, er mere detaljeret end definitionen i rammeforordningen og samordningsforordningen.

3.2.2.1. Hvad angår de langtidslidende og dem, der er i fare for at blive det, åbnes der nu mulighed for aktioner vedrørende forberedende uddannelse og efteruddannelse, hvilket ØSU har støttet i tidligere udtalelser⁽¹⁾, og det samme er tilfældet med den erhvervsfaglige grunduddannelse, der giver erhvervs kvalifikationer.

3.2.2.2. I forbindelse med problemet med integrering på arbejdsmarkedet af personer, der er truet af social marginalisering, samt fremme af lige muligheder for mænd og kvinder henvises der i forordningsforslaget udtrykkeligt til »børnepasningsmuligheder«. ØSU har tidligere anbefalet, at der oprettes børnepasningsmuligheder til en rimelig pris, nemlig i udtalelsen om enlige forsørgere.

3.2.2.3. Hvad angår de aktioner vedrørende mål nr. 4, der skal finansieres af ESF, nævner forslaget kun udvikling af erhvervsuddannelser og faglig omskoling samt etablering af velegnede uddannelsesordninger.

Disse aktioner, som har en meget begrænset rækkevidde, er ikke et tilfredsstillende svar på de komplicerede problemer, som de industrielle ændringer medfører for bevarelse og diversifikation af beskæftigelsen i de hårdest ramte virksomheder, sektorer og regioner.

3.2.3. Med hensyn til de aktioner, hvortil der kan ydes støtte, er de i Kommissionens forslag grupperet efter mål, således at der skelnes mellem aktioner i regioner under mål nr. 1, regioner under mål nr. 1, 2 og 5 b samt hele Fællesskabets område.

Forslaget omhandler for eksempel uddannelse af lærere eller offentligt ansatte i regioner under mål nr. 1, uddannelse af undervisere, administratorer eller forskere i regioner under mål nr. 1, 2 og 5 b, samt fremme af arbejdstagernes kvalifikationer i hele Fællesskabet.

3.2.4. Det beløb, der afsættes til finansiering af forberedende arbejde, aktioner af fornyende karakter, undersøgelser og faglig bistand, kontrol af aktionerne, information til de berørte parter samt aktioner som led i dialogen mellem arbejdsmarkedets parter, er skåret ned til 1 % af fondens årlige bevilling; derudover kan fonden anvende 1 % til undersøgelser og pilotprojekter uden for fællesskabsstøtterammerne. Disse procenter er for små, når man tager i betragtning, hvor stor betydning information, rådgivning og opmuntring har for regionernes udvikling og for mobiliseringen af lokale ressourcer og muligheder.

3.2.5. Forordningsforslaget indeholder intet om, hvordan man skal løse de problemer, der kan opstå i overgangsperioden mellem den nuværende og den kommende forordning. I forslaget bør overgangsperioden udtrykkeligt behandles, så man undgår de vanskeligheder, der opstod med ESF under reformen af strukturfondene i 1988.

3.3. *Revision af forordningen for EUGFL, Udviklingssektionen*

3.3.1. Reformen af den fælles landbrugspolitik indebærer som ovenfor nævnt, at ledsageforanstaltninger i forbindelse med markedspolitikken, foranstaltninger på skovbrugsområdet, tilskyndelse til førtidspensionering samt miljøforanstaltninger for fremtiden skal finansieres af Garantisektionen.

Mål nr. 5 a, der skal finansieres af Udviklingssektionen, vil omfatte foranstaltninger til forbedring og tilpasning af landbrugsstrukturerne (unge landbrugere, diversificering af landbrugernes virksomhed, godtgørelse for naturbetingede ulemper, forbedring af markedsføringen osv.), og endvidere sigtes der nu mod at fremme konsulentbistanden i landbruget samt oprettelse af landbrugs-sammenslutninger.

Regioner med alvorlige strukturelle handicaps kan være meget afhængige af en sådan mål nr. 5 a-støtte, der fungerer som et væsentligt indkomstilskud for landmændene. Indkomstilskud medfører imidlertid ikke den strukturelle tilpasning, der er nødvendig for at forbedre konkurrenceevnen, og bør ikke medregnes, når man sammenligner fordelingen af bevillinger mellem de forskellige regioner.

3.3.2. Det er positivt, at der nu sigtes mod at støtte alternative afgrøder (nonfoodprodukter og lokalprodukter fra landbrug og skovbrug) og udvide interventionsområdet (til restaurering og udvikling af landsbyer, bevaring af landdistrikternes bygnings- og landskabsværdier, foranstaltninger til forebyggelse af naturkatastrofer, navnlig i fjernområder, og genetablering af landskaber); det er hensigten fortsat at benytte de samme interventionsformer (overvejende operationelle programmer).

3.3.3. ØSU gentager det forslag, det har fremsat siden strukturfondsreformen i 1988, om at der tages behørigt hensyn til bjergområder under mål nr. 5 b.

3.4. *FIUF-forordningen*

3.4.1. ØSU støtter Kommissionens forslag om vedtagelse af en ny forordning om fiskeristrukturforanstaltninger, som erstatter de nugældende sektorforordninger, og som medtager fiskeristrukturstøtten i strukturfondene.

⁽¹⁾ Udtalelse om »Beskæftigelsen i Europa«, EFT nr. C 161 af 14. 6. 1993 og om »Faglig efter- og videreuddannelse«, EFT nr. C 129 af 10. 5. 1993.

3.4.2. Når fiskeriet medtages i strukturfondene, ændres procedurerne, idet disse kommer til at følge programåret, hvilket kan volde erhvervslivet tilpasningsproblemer.

3.4.2.1. Støtten (art. 3, stk. 3) skal også give fiskeriorganisationerne mulighed for at overholde de nye procedurer.

3.4.2.2. Især må det garanteres, at den nuværende støtte, der ydes via forordning (EØF) nr. 4028/86 til at tilpasse flåden til de disponible ressourcer, fortsætter i gennemførelsesforordningen for det nye finansieringsinstrument.

3.4.3. Den udbygning, der via FIUF-bidragene vil ske af kontrollen med fiskeriet (art. 2, stk. 1), er allerede omtalt i en ØSU-udtalelse, hvori der udtrykkes tilfredshed med forslaget.

3.4.4. Det forhold, at strukturfondene nu også dækker fiskerisektoren, har fået Kommissionen til at overveje den mulighed, at de sociale støtteforanstaltninger (jf. pkt. 2.5.6.2) kan finansieres af EFRU (med hensyn til skabelse af alternative økonomiske aktiviteter) og ESF (med hensyn til uddannelse og omskoling af arbejdstagerne). Imidlertid kan disse muligheder kun benyttes i mål nr. 1, 2 og 5 b-regioner, og selv i disse er man afhængig af, hvorledes medlemsstaten prioriterer fiskerisektoren i sin planlægning. Koordineringen mellem fondene og FIUF får derfor afgørende betydning for, om EF's fiskeripolitik bliver en succes.

3.4.5. De foranstaltninger inden for fiskeriet, der finansieres af strukturfondene, bør tage særligt hensyn til den sociale og økonomiske situation i fjerntliggende kystsamfund, der er næsten totalt afhængige af fiskeri. Der må udformes foranstaltninger, som kan hjælpe disse samfund i konkurrencen med internationale operatører og dermed sikre, at den lokale beskæftigelse i fiskeriet bevares.

Bryssel, den 26. maj 1993.

Susanne TIEMANN

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg